

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јул-август 2023 / број 79-80

7-8/2023

УЛАГАЊЕ У ТУЂЕ НЕПОКРЕТНОСТИ

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VII, двоброј 79–80,
ЈУЛ–АВГУСТ 2023.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а**За оснивача и издавача:**

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник”;
мр Жељко Албанези;
Јелена Драгојловић, самостални саветник у Одсеку за порезе на имовину Министарства финансија;
др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017) - . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017. (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Како је дошло лето, тако је Марица отишла на одмор, па је ваљда време да се и сви ви, а и ми мало одморимо и предахнемо. Претурисмо преко главе у овој години и пуну примену Закона о електронском фактурисању. Већина је материју већ апсолвирала, а они којима то још није у потпуности пошло за руком хватаће у ходу инструкције за поступање, баш онако како нам у ходу и надлежни дају смернице за поступање, са пола године закашњења, полако и без журбе.

Ту смо скупа јер то можемо, а боримо се свако на свом фронту јер то знамо. Скупљамо чауре и хладимо цеви од боја, корачамо часно уздигнуте главе јер смо опет то ми били они који су добили битку. Надам се да се враћамо миру и тихој колотечини свакодневице, без бојазни да ћемо се у њу уљуљкати и следећи бој дочекати неспремни.

Као у драми „Чекајући Годоа” Самјуела Бекета, такође чекамо да дође неки Годо да освести ову погубљеност. Алберт Ками постулира да наш живот не укључује било какав скок, и да нема Годоа нити силе из справе која ће нас извести из апсурда који је свуда околу. Због тога је његов Сизиф различит од многих по једном кључном маниру – пригрлио је своју судбину и не нада се да ће камен догурати до врха и тамо остати. Док хода ка падини, свестан је узалудности свог бивствовања, али не очајава, штавише пркосан је. „То је једини начин за одношење према апсурду”, сматра Ками, „апсурд морамо погледати у очи, пригрлити га и тиме победити.”

Данас треба да славимо јер је пред нама, како би Олдос Хаксли рекао, „врли, нови свет”, наизглед леп и заводљив, али пун замки и искушења, које ћемо пребродити радом, савладати снагом, а испунити лепотом.

У том стилу говорио је и кинески филозоф Лао Це: „Води рачуна чиме заливаш своје снове. Заливај их бригом и страхом и увек ћеш гајити коров који ће угушити живот у твом сну. Заливај их оптимизмом и решењима и гајићеш успех. Увек тражи начине да свој проблем претвориш у прилику за успех. Увек тражи начине да однегујеш свој сан.”

Због тога нашим претплатницима желим срећан рад и да им сваки дан буде годишњи одмор, јер човек који ради посао који воли купио је себи пет дана годишњег одмора седмично.

Ваша Маријана

АКТУЕЛНА ТЕМА

Коментар новог Правилника о електронском фактурисању	6
I Уводна одредба	6
II Начин и поступак регистрација за приступ Систему електронских фактура.....	6
III Начин приступања и коришћења Система електронских фактура	8
IV Начин примене стандарда електронског фактурисања.....	9
V Елементи електронске фактуре и прилози електронској фактури.....	9
5.1 Врсте електронских фактура	9
5.2 Минимални садржај електронске фактуре	12
VI Начин и поступак електронског евидентирања обрачуна пореза на додатну вредност у Систему електронских фактура	17
6.1 Када постоји обавеза електронског евидентирања обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у?	17
6.2 Начин евидентирања обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у.....	19
6.3 Садржина Збирне евиденције ПДВ-а	19
6.4 Садржина Појединачне евиденције ПДВ-а.....	21
6.5 Поступање обвезника који НИЈЕ издао електронску фактуру до истека рока за предају пореске пријаве за период у ком је настала обавеза за ПДВ.....	27
6.6 Документи о смањењу: унос смањења ПДВ-а у Збирну евиденцију.....	28
6.7 Смањење обрачуна ПДВ-а по основу набавки за које је порески дужник купац.....	32
6.8 Сторно фактуре: унос смањења ПДВ-а у Збирну евиденцију	33
6.9 Унос у евиденцију обрачуна ПДВ-а по основу аванса, а затим и промета	34
6.10 Начин поступања када је евидентирање обрачуна ПДВ-а извршено на основу процене основице у складу са Законом о ПДВ-у.....	35
6.11 Електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а за услуге из члана 16. тачка 2а) ЗПДВ	36
6.12 Статуси евиденција ПДВ-а.....	37
VII Поступање у случају наступања привременог прекида у раду Система електронских фактура	37
VIII Коришћење података из Система електронских фактура	38
IX Начин поступања Централног информационог посредника	38
X Посебне одредбе	39
XI Прелазна и завршне одредбе	39

РАЧУНОВОДСТВО

Унос имовине као неновчаног улога у капитал привредног друштва	41
1 ПДВ третман уноса неновчане имовине у капитал привредног друштва	43
1.1 Општи поступак опорезивања када нису испуњени услови за примену пореског изузимања из члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у	43
1.2 Примена одредбе члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у при преносу имовине путем уноса неновчаних улога	46
1.3 ПДВ третман неновчаних улога када се у својству улагача појављују страна правна и физичка лица	48
2 Унос неновчаног улога из угла пореза на пренос апсолутних права	50
3 Рачуноводствено евидентирање неновчаног улога у привредно друштво	51
Отуђење имовине коју је обвезник стекао оснивачким улогом	57
1 Продаја имовине стечене путем оснивачког улога трећим лицима.....	58
1.1 Продаја непокретности стечене путем оснивачког улога	58
1.2 Продаја покретних ствари стечених путем оснивачког улога	60
1.3 Продаја удела, акција и других хартија од вредности стечених путем оснивачког улога	61
1.4 Продаја и давање на коришћење интелектуалне својине стечене путем оснивачког улога	61
2 Пренос имовине стечене путем оснивачког улога оснивачу.....	62
2.1 Продаја имовине оснивачу и утврђивање продајне цене.....	62
2.2 Пренос имовине оснивачу без накнаде	63
2.3 Пренос имовине оснивачу „уместо“ исплате дивиденде.....	66
3 Одређивање набавне цене за сврху утврђивања капиталног добитка/губитка приликом продаје имовине која је стечена путем оснивачког улога	69
3.1 Набавна цена непокретности стечене путем оснивачког улога.....	70

3.2 Набавна цена акција, дугорочних хартија од вредности и удела у капиталу других друштава стечених путем оснивачког улога	72
3.3 Набавна цена права интелектуалне својине стечених путем оснивачког улога	74
Улагања у туђе (закупљене) непокретности	74
1 Улагање у туђи објекат као промет из области грађевинарства	77
2 Право обвезника ПДВ-а који спроводи улагање у туђу непокретност на одбитак претходног пореза	78
3 Амортизација улагања у туђе непокретности која су евидентирана на рачуну 028	79
4 Закупац врши улагање у објекат за које затим од закупаца потражује накнаду	80
5 Улагање у закупљени објекат за рачун закупца које не утиче на будуће плаћање закупнине (нити од закупаца наплаћује накнаду за извршено улагање)	83
5.1 Закупац сам врши улагање на закупљеној непокретности	83
5.2 Закупац врши адаптацију непокретности на терет закупца	86
6 Улагање у закупљени објекат за рачун закупца које утиче на будуће плаћање закупнине	88
7 Раскид уговора о закупу и отпис преостале књиговодствене вредности улагања у закупљени објекат	90
8 Улагање у непокретност закупљену од физичког лица	92
8.1 Улагања у непокретност физичког лица на која се закупца није обавезао уговором (не утичу на висину закупнине)	93
8.2 Улагање закупца у непокретност услед ког је ослобођен закупнине у будућем периоду	95
8.3 Улагања на непокретности коју оснивач друштва – физичко лице даје друштву на коришћење без накнаде	97

ПОРЕЗИ

Утврђивање капиталних добитака и губитака по основу уноса имовине као неновчаног улога у капитал правног лица и трансферне цене	101
1 Продајна цена за сврхе утврђивања капиталног добитка/губитка приликом уношења имовине као улога у капитал привредног друштва	101
2 Изузимање од опорезивања капиталног добитка оствареног по основу уноса појединих права интелектуалне својине, као неновчаног улога, у капитал правног лица	104
2.1 Услови за примену изузимања од опорезивања капиталног добитка оствареног по основу уноса појединих права интелектуалне својине	104
2.2 Утврђивање тржишне вредности права интелектуалне својине проценом овлашћеног проценитеља	105
2.3 Губитак права на изузимање од опорезивања капиталног добитка оствареног по основу уноса појединих права интелектуалне својине	106
2.4 Капитални губици настали по основу уноса права интелектуалне својине не могу да се пребијају са капиталним добицима по неком другом основу	106
3 Утврђивање капиталног добитка у случају улагања од стране нерезидентних правних лица	106
4 Капитални добитак који по основу улагања имовине остварују физичка лица	108
5 Унос неновчаног улога у капитал повезаног лица из угла трансферних цена	109
Порез на пренос апсолутних права у Републици Србији	112
1 Предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права	112
1.1 Пренос уз накнаду права својине на непокретности	113
1.2 Пренос уз накнаду права интелектуалне својине као предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права	116
1.3 Пренос уз накнаду права својине на употребљаваном пловилу и употребљаваном ваздухоплову са сопственим погоном, осим државног	116
1.4 Пренос уз накнаду права својине на употребљаваном моторном возилу	116
1.5 Пренос уз накнаду права коришћења грађевинског земљишта	117
1.6 Пренос уз накнаду права трајног коришћења паркинг-места у отвореном стамбеном блоку или стамбеном комплексу	118
1.7 Давање грађевинског земљишта у јавној својини у закуп, односно водног земљишта у јавној својини у закуп	118
2 Обвезник пореза на пренос апсолутних права	119
2.1 Резиденти односно нерезиденти као обвезници пореза на пренос апсолутних права	121
2.2 Јемство за плаћање обавезе по основу пореза на пренос апсолутних права	122
3 Основица пореза на пренос апсолутних права	123
4 Настанак обавезе по основу пореза на пренос апсолутних права и стопа пореза	126

5	Изузимања од опорезивања порезом на пренос апсолутних права	128
5.1	Када се на пренос плаћа ПДВ	128
5.2	Расподела ликвидационог остатка на који је плаћен порез на доходак грађана или порез на добит	128
5.3	Пренос на правног следбеника у статусној промени	128
5.4	Замена моторног возила, пловила и ваздухоплова у гарантном року	129
5.5	Деоба сувласничке заједнице у сразмери са сувласничким деловима	129
5.6	По основу експропријације	131
6	Ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права	132
6.1	Пренос ради измирења обавеза по основу јавних прихода	132
6.2	Пренос права својине на непокретности дипломатских и конзуларних представништава страних држава под условом реципроцитета	133
6.3	Улагање апсолутних права у капитал привредног друштва	133
6.4	Својина стечена откупом стамбене зграде или стана у друштвеној односно државној својини са станарским правом	133
6.5	Размена земљишта којом најмање једно правно или физичко лице којем је пољопривреда претежна делатност, односно занимање прибавља пољопривредно или шумско земљиште ради његовог груписања	134
6.6	Пренос по основу уговора који за предмет има доживотно издржавање	135
6.7	Пренос возила у специфичним случајевима	136
6.8	Продаја правног лица као стечајног дужника у сразмери са учешћем друштвеног/државног капитала у укупном капиталу тог лица	136
6.9	Пренос апсолутног права на имовини субјекта приватизације	136
6.10	Пренос апсолутних права по уговору о концесији	137
6.11	Стицање имовине/обештећења по Закону о враћању одузете имовине и обештећењу	137
6.12	Конверзија права коришћења, односно права закупа у право својине на грађевинском земљишту и стицање земљишта по основу комасације	138
6.13	Случајеви када је обвезник Република Србија, аутономна покрајина или ЈЛС, односно када је међународним уговором који је закључила Република уређено да се неће плаћати порез	138
6.14	Куповина првог стана	139
7	Пореске пријаве за утврђивање пореза на пренос апсолутних права	144
7.1	Образац ППИ-4	145
7.2	Образац ППИ-4/1	147
7.3	Преноси по основу којих не постоји обавеза подношења пореске пријаве за утврђивање пореза на пренос апсолутних права	148
8	Утврђивање пореза на пренос апсолутних права	149
9	Право на повраћај плаћеног пореза на пренос апсолутних права приликом поништаја односно раскида уговора о продаји непокретности	150
10	Преношење надлежности за утврђивање пореза на пренос апсолутних права	153
	Порески прекршаји правних лица, предузетника и физичких лица у Закону о пореском поступку и пореској администрацији	154
1	Општи порески прекршаји правних лица и предузетника	154
1.1	Неподношење и неблаговремено подношење пореске пријаве, необрачунавање, неплаћање и неблаговремено плаћање пореза	155
1.2	Пријављивање мањих износа пореза и давање нетачних података у пореској пријави	157
1.3	Недостављање документације уз пореску пријаву, евиденционих пријава и захтева, обавештења, докумената и других података	157
1.4	Поступање супротно правилима пословања која су прописана пореским законом	157
1.5	Прекршаји за које су прописани номинални – фиксни износи казни	158
2	Посебни порески прекршаји	159
3	Порески прекршаји пореских обвезника – физичких лица	161
4	Прекршаји страног правног, односно физичког лица	162
5	Посебне мере према пореским прекршиоцима	162
	Накнада за заштиту и унапређивање животне средине – еко-такса	163
1	Обвезник накнаде	163
1.1	Ко није обвезник накнаде	164
2	Утврђивање накнаде	165
2.1	Основица и износ накнаде	170
2.2	Захтев за умањење више утврђеног износа накнаде	172

3	Опомена, одлагање плаћања и плаћање на рате	172
4	Казнене одредбе	174
5	Предлог измена Закона	175

ЗАРАДЕ

Помоћ или пореско умањење за уништenu или оштећену имовину услед елементарних непогода или других ванредних догађаја		176
1	Помоћи запосленима и осталим лицима од стране привредних субјеката – послодаваца	176
	За коју имовину и у ком случају запослени може да тражи помоћ и који износ помоћи може да добије од послодавца?	176
	Услови за доделу помоћи	177
	Порески третман исплате помоћи	178
2	Умањење пореских обавеза за имовину захваћену дејством елементарних непогода	179
	Порез на имовину приликом уништења или оштећења имовине	179
	Могућност одлагања плаћања пореза на имовину	181
Обављање приправничког стажа и исплате по том основу		182
1	Обављање приправничког стажа у складу са одредбама Закона о раду	182
1.1	Заснивање радног односа са лицем у својству приправника	182
1.2	Обављање приправничког стажа по уговору о стручном оспособљавању	185
2	Обављање приправничког стажа у складу са посебним законима	188
2.1	Приправнички стаж у јединицама локалне самоуправе	188
2.2	Приправници у државним органима	189
2.3	Приправнички стаж у здравственој делатности	190
2.4	Приправнички стаж у установама образовања	191
Услови за остваривање и коришћење права на породичну пензију		191
1	Услови за стицање права на породичну пензију	192
2	Лица која могу да остваре право на породичну пензију	192
	Посебно право на породичну пензију (члан 30а)	193
	Ко се сматра чланом уже и шире породице	194
	Издржавање као услов за породичну пензију	194
	Искључење из права на породичну пензију	195
3	Висина породичне пензије	195
4	Још неколико напомена о исплати породичне пензије (чл. 116–119)	196
5	Престанак права на породичну пензију	196
	Заснивање радног односа и обустава породичне пензије	197
	Обављање уговорних послова ван радног односа и обустава породичне пензије	197

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за јул и август 2023. године		199
Актуелни статистички подаци на дан 26. 6. 2023. године		204
1	Просечна месечна зарада по запосленом	204
2	Доприноси за социјално осигурање	204
2.1	Стопе доприноса	204
2.2	Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	204
2.3	Највиша основица за обрачун доприноса	204
3	Минимална зарада	204
4	Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	204
5	Индекс потрошачких цена	205
6	Законске камате	205
6.1	Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	205
6.2	Годишња законска затезна камата	205
7	Накнаде трошкова и друга примања запослених	206

Коментар новог Правилника о електронском фактурисању

У „Службеном гласнику РС” бр. 47/2023 од 8. јуна 2023. године објављен је дуго најављивани и још дуже чекани **Правилник о електронском фактурисању** (даље: Правилник), који **ступа на снагу 1. јула 2023. године**. Правилник су сви очекивали уз наду да ће њиме бити отклоњене недоумице које постоје од почетка примене Закона о електронском фактурисању, које су се наметнуле у бројим ситуацијама које самим законом, као ни претходно донетим подзаконским актима за његову примену, нису биле јасно прописане, док нека питања уопште нису била уређена. Неке од поменутих недоумица отклоњене су прописивањем норми у Правилнику, али смо и даље ускраћени за прецизне инструкције у вези са попуњавањем свих поља у посебним евиденцијама обрачуна ПДВ-а у Систему електронских фактура (даље: СЕФ).

У наставку текста дат је преглед свих одредаба Правилника, при чему ће акценат бити на питањима од значаја за шири круг обвезника примене Закона и Правилника, а нарочито на издавању електронских фактура и начину електронског евидентирања обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у (поглавље VI Правилника, а и овог чланка).

I Уводна одредба

Како је наведено у члану 1. Правилника, њиме се ближе уређују одређена питања, односно решења из Закона о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/21, 129/21 и 138/22 – даље: Закон), а нарочито:

- 1) начин и поступак регистравања за приступ систему електронских фактура;
- 2) начин приступања и коришћења система електронских фактура;
- 3) начин примене стандарда електронског фактурисања;
- 4) минимални садржај електронске фактуре неопходан за њено процесуирање кроз систем, као и случајеви у којима поједини елементи електронске фактуре могу да буду изостављени и случајеви у којима је предвиђена обавеза исказивања додатних елемената на основу других прописа којима се уре-

ђује издавање одређених врста фактура и форма и начин доставе пратеће и друге документације кроз СЕФ (даље: елементи електронске фактуре и прилози електронској фактури);

- 5) начин и поступак електронског евидентирања обрачуна пореза на додатну вредност у СЕФ-у;
- 6) поступање у случају наступања привременог прекида у раду СЕФ-а;
- 7) коришћење података из СЕФ-а;
- 8) начин поступања Централног информационог посредника.

II Начин и поступак регистравања за приступ Систему електронских фактура

Што се тиче правила о регистравању, начину приступања и коришћењу СЕФ-а, Правилник не доноси значајне измене у односу на претходно важећи Правилник о начину и поступку регистравања за приступ систему електронских фактура, начину приступања и коришћења система електронских фактура и начину коришћења података који су доступни у систему електронских фактура.

У складу са чланом 2. Правилника:

Правно лице, предузетник и друго физичко лице које има обавезу, односно које се одредило да користи систем електронских фактура у складу са Законом региструје се за приступу систему електронских фактура (у даљем тексту: субјект регистрације).

Регистровање за приступу систему електронских фактура (у даљем тексту: регистровање) врши се преко одговарајуће веб-интерфејса (у даљем тексту: интерфејс за регистровање), који је саставни део система електронских фактура.

Регистровање је могуће само за субјекте регистрације који поседују порески идентификациони број (у даљем тексту: ПИБ) у складу са законом.

Регистровање врши:

- законски заступник субјекта регистрације,
- порески пуномоћник страног лица субјекта регистрације одређен у складу са Законом о порезу на додатну вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 –

вредност електронски, у складу са тим законом (члан 4. ст. 1, 2, 3, 4. и 7). За исти прекршај казниће се предузетник – субјект приватног сектора новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара, а одговорно лице правног лица – субјекта приватног сектора, односно јавног предузећа новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

У складу са чланом 38. Правилника на дан ступања на снагу тог правилника престају да важе:

- 1) Правилник о начину и поступку регистрација за приступ систему електронских фактура, начину приступања и коришћења система електронских фактура и начину коришћења података који су доступни у систему електронских фактура („Сл. гласник РС” бр. 69/21, 132/21 и 46/22),
- 2) Правилник о елементима електронске фактуре, форми и начину доставе пратеће и друге документације кроз систем електронских фактура, начину и поступку електронског евидентирања обрачуна пореза на додату вредност у систему електронских фактура и начину примене стандарда електронског фактурисања („Сл. гласник РС” бр. 69/21, 132/21 и 46/22) и
- 3) Правилник о начину поступања Централног информационог посредника („Сл. гласник РС” бр. 69/21 и 132/21).

У вези са применом Закона, поред наведених старих правилника, који су од 1. јула 2023. године замењени новим правилником, постоје и три уредбе које је у вези са поменутиим законом донела Влада Републике Србије:

1. Уредба о условима и начину чувања и стављања на увид електронских фактура и начину обезбеђивања веродостојности и интегритета садржине фактура у папирном облику („Сл. гласник РС” бр. 69/21, 132/21 и 46/22),
2. Уредба о условима и начину коришћења система за управљање фактурама („Сл. гласник РС” бр. 69/21, 132/21 и 46/22) и

3. Уредба о поступку и условима за давање и одузимање сагласности за обављање послова информационог посредника („Сл. гласник РС” бр. 69/21 и 132/21).

Наведене уредбе нису престале да важе на дан почетка примене новог Правилника о електронском фактурисању, тј. и даље настављају да се примењују. Другим речима, правни оквир од 1. јула 2023. чине:

- Закон о електронском фактурисању;
- нови правилник,
- три горенаведене уредбе и
- Интерно техничко упутство, које Министарство финансија објављује на сајту www.efaktura.gov.rs.

Чланом 39. Правилника прописано је да он ступа на снагу 1. јула 2023. године.

Према нашем разумевању, примена норми које су прописане Правилником, а нису директно уређене Законом нити су биле уређене одредбама претходно важећих подзаконских аката (као што је прописивање обавезе КОРЕКЦИЈЕ обрачуна тог ПДВ-а), подразумева да ће исте обавезно бити примењиване за радње (трансакције) које настају почев од дана када Правилник ступа на снагу, односно почев од 1. јула 2023. године.

Исто тако не видимо основ за ретроактивну примену одредаба Правилника, што значи да, уколико у периодима пре ступања на снагу Правилника обвезници у збирним евиденцијама (за раније периоде) нису исказивали податке о смањењу ПДВ-а по основу докумената о смањењу или сторнираних фактура, то нису у обавези ни накнадно да чине (ретроактивно уношењем података у збирне евиденције за претходне пореске периоде).

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свацијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене уставне, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За информације и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позивајте на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Унос имовине као неновчаног улога у капитал привредног друштва

Увод

У складу са чланом 45. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021) улози у друштво могу да буду новчани и неновчани, а изражавају се у динарима. Ако се уплата новчаног улога врши у инострану валуту у складу са законом који уређује девизно пословање, динарска противвредност улога обрачунава се по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате улога.

Овде је неопходно истаћи да улог није исто што и удео. Наиме, улог је имовина коју улагач преноси односно уноси у друштво. По основу тог улога улагач стиче удео у друштву (постаје члан друштва), односно удео у основном капиталу. **Улози који су унети постају имовина друштва.**

У складу са чланом 151. став 1. Закона о привредним друштвима, члан друштва стиче удео у друштву сразмерно вредности свог улога у укупном основном капиталу друштва, осим ако је оснивачким актом при оснивању друштва или једногласном одлуком скупштине одређено другачије. Другим речима, претпостављено законско начело је да се проценат удела одређује према вредности улога чланова у основном капиталу друштва. Тако одређени удели основ су за остваривање свих права чланова друштва. Одступање од правила да вредност улога одређује и вредност/проценат удела у основном капиталу може да буде предвиђено или оснивачким актом или једногласном одлуком скупштине.

Неновчани улози могу да буду у стварима и правима, ако поменути закон за поједине форме друштва није другачије одређено.

Када су у питању ствари, оснивач може да уложи право својине на непокретним и покретним стварима које има у власништву. Улагач као неновчани улог може да унесе земљиште, стан, пословни простор, гаражу или другу непокретност, укључујући

објекат у изградњи. Улагачи могу да, као улог, унесу и покретне ствари, као што су машине, опрема, возила, роба, готови производи и слично.

У капитал привредног друштва може да буде унесено и право коришћења на земљишту. Наиме, право коришћења неке ствари, независно од права својине или неког другог права на ствари, има своју имовинску вредност, с тим што право коришћења на земљишту привредном друштву даје неку имовинску вредност.

У капитал привредног друштва као улог могу да се унесу и права која имају економску вредност, као на пример:

- права интелектуалне својине (ауторска права, права индустријске својине и сл.),
- хартије од вредности и удели које улагач има у другом привредном друштву,
- потраживања.

У складу са чланом 3. Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине („Сл. гласник РС” бр. 46/2006 и 129/2021), права интелектуалне својине су ауторско и сродна права, жиг, географска ознака порекла, дизајн, патент, мали патент и топографија интегрисаних кола. Дакле, права интелектуалне својине деле се на две основне подгрупе:

1) ауторска права и права сродна ауторском праву (интерпретација, база података, видеограм, фонограм, емисија итд., у складу са Законом о ауторском и сродним правима) и

2) права индустријске својине, као што су:

- жиг (Закон о жиговима),
- географска ознака порекла (Закон о ознакама географског порекла),
- дизајн (Закон о правној заштити индустријског дизајна),
- патент или мали патент (Закон о патентима),
- топографија интегрисаних кола (Закон о заштити топографија полупроводничких производа) и
- практична знања (*know-how*).

С друге стране, у друштво са ограниченом одговорношћу и акционарско друштво као улог не могу да се унесу услуге, као ни извршени или будући рад чланова друштва, односно акционара. У ортачко и

штву стицаоцу у износу наплаћених потраживања, која ће бити угашена у тренутку преноса средстава друштву стицаоцу, док се у пословним књигама друштва стицаоца рачуноводствено евидентира повећање средстава на текућем рачуну и смањење потраживања од трећих лица.

Пример: Повећање капитала зависног друштва уносом потраживања као неновчаног улога

1. Матично друштво унело је у своје зависно друштво права потраживања од трећих лица у висини процењене вредности од 1.000.000 динара. Неновчани улог регистрован је у АПР-у. Од дана доношења одлуке и процене вредности удела до дана регистрације у АПР-у поједина потраживања наплаћена су тако што је њихова књиговодствена вредност на дан решења Агенције 800.000 динара.

Ситуација 1: Није предвиђена обавеза матичног друштва да наплаћена средства пренесе зависном друштву

Књижење у матичном друштву:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	040	Учешћа у капиталу зависних правних лица	1.000.000	
	204	Купци у земљи		800.000
	683	Приходи од усклађивања вредности дугорочних финансијских пласмана и ХоВ које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат		200.000
- за пренос права потраживања као неновчаног улога				

Основни капитал друштва с ограниченом одговорношћу у складу са Законом о привредним друштвима сматра се повећаним на дан регистрације повећања основног капитала у Агенцији за привредне регистре.

Књижење у зависном друштву:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	001	Неуплаћени уписани удели	1.000.000	
	311	Неуплаћени уписани удели		1.000.000
- по решењу АПР-а о регистрацији повећања капиталa				
2.	239	Остали краткорочни финансијски пласмани	1.000.000	
	001	Неуплаћени уписани удели		1.000.000
- за унос неновчаног улога по рачуну матичног друштва				
2а	311	Неуплаћени уписани удели	1.000.000	
	301	Удели друштва с ограниченом одговорношћу		1.000.000
- за унос неновчаног улога у складу са Одлуком				

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
3.	576	Расходи по основу директних отписа потраживања	200.000	
	239	Остали краткорочни финансијски пласмани		200.000
- за директан отпис потраживања				

Напомена: По нашем мишљењу, стечена (унесена) потраживања од трећих лица друштво стицалац треба да искаже у оквиру категорије финансијских пласмана, јер није оно извршило продају добара/услуга трећим лицима, по основу ког промета би било признато потраживање од купаца. У пракси су заступљени и случајеви када се такав пренос у књигама стицаоца евидентира на рачуну 204.

Ситуација 2: Предвиђена је обавеза матичног друштва да наплаћена средства пренесе зависном друштву

Књижење у матичном друштву:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	040	Учешћа у капиталу зависних правних лица	1.000.000	
	204	Купци у земљи		800.000
	469	Остале обавезе		200.000
- за пренос права потраживања као неновчаног улога				
2.	469	Остале обавезе	200.000	
	241	Текући рачун		200.000
- за пренос средстава по наплаћеним потраживањима зависном друштву				

Књижење у зависном друштву:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	001	Неуплаћени уписани удели	1.000.000	
	311	Неуплаћени уписани удели		1.000.000
- по решењу АПР-а о регистрацији повећања капиталa				
1а	239	Остали краткорочни финансијски пласмани	1.000.000	
	001	Неуплаћени уписани удели		1.000.000
- за унос неновчаног улога по рачуну матичног друштва				
1б	311	Неуплаћени уписани удели	1.000.000	
	301	Удели друштва с ограниченом одговорношћу		1.000.000
- за унос неновчаног улога у складу са Одлуком				
2.	241	Текући рачун	200.000	
	239	Остали краткорочни финансијски пласмани		200.000
- за пријем новчаних средстава по наплаћеним потраживањима од матичног друштва				

Отуђење имовине коју је обвезник стекао оснивачким улогом

У посебном тексту у овом броју часописа појашњен је порески и рачуноводствени третман уноса имовине као неновчаног улога у капитал привредног друштва. У овом тексту подробније је размотрено следеће:

- порески и рачуноводствени третман продаје имовине која је стечена путем оснивачког улога трећим лицима (која нису оснивачи друштва);
- порески и рачуноводствени третман преноса имовине која је стечена путем оснивачког улога оснивачу тог друштва, било кроз трансакцију продаје имовине, преноса исте без накнаде, било кроз пренос имовине „уместо” исплате дивиденде;
- одређивање набавне цене за сврху утврђивања капиталних добитака/губитака приликом продаје капиталне имовине која је стечена путем оснивачког улога.

Унети неновчани улози не могу да се врате оснивачима (улагачима) нити може да им се плати камата на оно што су уложили у друштво, у складу са чланом 60. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – други закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021).

Такође, по основу отуђења имовине која је унесена као неновчани улог у капитал привредног друштва НЕ долази до смањења основног капитала, већ продајом стечене имовине (која уносом постаје имовина тог привредног друштва) само долази до промене облика имовине друштва – престаје се са признавањем стечене, а исказује се друга врста имовине: потраживање од купца имовине (које ће наплатом коначно добити имовински облик новчаних средстава на рачуну друштва).

Другим речима, Законом о привредним друштвима није предвиђена могућност смањења основног капитала услед продаје или другог облика отуђења имовине која је унесена у капитал друштва у виду неновчаног улога. Наиме, у складу са чланом 147. Закона о привредним друштвима, основни капитал друштва с ограниченом одговорношћу може

да се смањи, али не испод минималног основног капитала из члана 145. тог закона:

- 1) ради покрића губитака друштва;
- 2) ради стварања или повећања резерви друштва за покривање будућих губитака или за повећање основног капитала из нето имовине друштва;
- 3) у случају ослобођења преузете обавезе на уплату односно унос улога у друштво из члана 46. Закона;
- 4) у случају повлачења и поништења удела члана друштва и поништења сопственог удела;
- 5) у случају поништења резервисаног сопственог удела;
- 6) у случају статусних промена.

На основу изнетог може да се закључи да продаја регистрованог неновчаног улога, конкретно имовине која је унесена, не даје законски основ за смањење основног капитала, тако да би и регистрациона пријава за смањење основног капитала била неоснована. Такође, унесена имовина као неновчани улог не може да буде „враћена” члану друштва (оснивачу), али може да му се пренесе у оквиру независног правног посла, са накнадом (када се ради о класичној трансакцији продаје имовине као и сваком другом купцу) или без накнаде. У сваком случају отуђење имовине не доводи до смањења основног капитала друштва.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-904/2016-16 под а) од 31. 10. 2016. године:

Према информацијама из захтева, власник 100% удела у Друштву је током 2015. године продао своје уделе другом правном лицу, али од датума закључења уговора о купопродаји удела до данас, удели предметној друштва нису могли бити пренети са продајца на купца нити је та промена могла бити рејисирована у Агенцији за привредне рејистре, услед чињенице да се висина основног капитала у пословним књигама друштва разликује од висине основног капитала у Решењу Агенције.

Према подацима из предметног захтева у конкретном случају дошло је до продаје одређеног дела имовине друштва (акције емисије – друго привредној друштва) и по том основу Друштво је остварило приход.

номској суштини и у сваком конкретном случају њорески оріан утврђује чињенично стање од значаја за оіредељење њореске обавезе, сходно члану 9. ЗПППА.

3.3 Набавна цена права интелектуалне својине стечених путем оснивачког улога

Према члану 28. став 1. ЗПДПЛ, за сврху одређивања капиталног добитка у смислу тог закона

продајном ценом сматра се уговорена цена, односно – у случају продаје повезаном лицу из члана 59. истог закона – тржишна цена ако је уговорена цена нижа од тржишне.

У складу са чланом 29. став 12. ЗПДПЛ набавна цена права интелектуалне својине, стечених путем оснивачког улога или повећањем оснивачког улога, **јесте тржишна цена на дан уноса улога.**

Редакција

Улагања у туђе (закупљене) непокретности

У пракси су честе ситуације да привредни субјект при пословању користи туђе непокретности на основу уговора о закупу или уговора о послужу (када се непокретност користи без накнаде). У наставку текста акценат је на улагањима која спроводи купац, али ће у последњем делу чланка бити разматрана и ситуација када се улагање врши на непокретности за коју није уговорено плаћање закупнине (користи се без обавезе плаћања накнаде за коришћење).

На почетку анализе пореског и рачуноводственог аспекта улагања у туђе непокретности потребно је дефинисати појам непокретности и појам улагања у исту. У складу са чланом 1. Закона о промету непокретности („Сл. гласник РС” бр. 93/2014, 121/2014 и 6/2015) непокретности су, у смислу тог закона:

- земљиште (пољопривредно, грађевинско, шуме и шумско земљиште),
- зграде (пословне, стамбене, стамбено-пословне, економске и др.) и други грађевински објекти, и
- посебни делови зграда (станови, пословне просторије, гараже и гаражна места) на којима може да постоји заседно право својине.

Чланом 2. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/2009... и 52/2021) дефинисано је да:

- објект подразумева грађевину спојену са тлом, изведену од сврсисходно повезаних грађевинских производа, односно грађевинских радова, која представља физичку, функционалну, техничко-технолошку или биотехничку целину (зграде и инжењерски објекти и сл.), при чему може да буде подземан или надземан;

- зграда представља објект са кровом и спољним зидовима, изграђена као самостална употребна целина која пружа заштиту од временских и спољних утицаја, а намењена је за становање, обављање неке делатности или за смештај и чување животиња, робе, опреме за различите производне и услужне делатности и др., с тим што се зградама сматрају и објекти који имају кров, али немају (све) зидове (нпр. надстрешнице), као и објекти који су претежно или потпуно смештени испод површине земље (склоништа, подземне гараже и сл.);

- помоћни објект је објект који је у функцији главног објекта, а гради се на истој парцели на којој је саграђен или може да буде саграђен главни стамбени, пословни или објект јавне намене (гараже, оставе, септичке јаме, бунари, цистерне за воду и сл.);

- економски објекти су објекти за гајење животиња (стаје за гајење коња, штале за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња, као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица) и пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке), затим објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетониране сило јаме и сило тренчеви), као и објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви), рибњаци, кречане, ћумуране и други слични објекти на пољопривредном газдинству (објекти за машине и возила, пушнице, сушионице и сл.).

У складу са чланом 133. Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021,

Приликом обрачуна коришћена је сразмера утврђена на основу учешћа површине објекта који се користи у пословне сврхе привредног друштва у укупној површини куће, а то је 12% (30:250).

Будући да се ради о узимању из пословне имовине друштва, привредно друштво обрачунава и порез на приходе од капитала (на износ од 5.280.000 брутиран применом коефицијента 0,85):

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Вредност улагања	5.280.000
2.	Бруто (ред. бр. 1 : 0,85)	6.211.765
3.	Порез на приходе од капитала (ред. бр. 2 × 15%)	931.765

Привредно друштво подноси пореску пријаву на образцу ППП-ПД – Појединачна пореска пријава о обрачунајним порезима и доприносима, уз коришћење ШВП 1 11 410 00 0.

Књижење:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	028	Улагања на туђим некретностима, постројењима и опреми	600.000	
	723	Лична примања послодавца	4.400.000	
	435	Добављачи у земљи		5.000.000
- за примљени рачун од извођача радова				
2.	270	ПДВ у примљеним фактурама по општој стопи	120.000	
	723	Лична примања послодавца	880.000	
	470	Обавезе за ПДВ		1.000.000
- за интјерни обрачун ПДВ-а по примљеном рачуну извођача радова				
3.	723	Лична примања послодавца	931.765	
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине		931.765
- по поднесеној пореској пријави за обрачун пореза на приходе од калкулације				

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За прегледање и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Утврђивање капиталних добитака и губитака по основу уноса имовине као неновчаног улога у капитал правног лица и трансферне цене

Унос неновчаног улога у капитал неког друштва јесте трансакција која може да има различите пореске импликације, у вези са чим су, из угла пореза на додатну вредност и пореза на пренос апсолутних права, појашњења објављена у посебном тексту у овом броју часописа.

Када се као неновчани улог у капитал правног лица уноси тзв. капитална имовина из члана 27. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 118/2021 – даље: ЗПДПЛ), предметна трансакција основ је за утврђивање капиталног добитка/губитка. Уз то, уколико је трансакција уноса имовине у капитал привредног друштва реализована између лица која имају статус повезаних у смислу члана 59. ЗПДПЛ, додатно је потребно сагледати и ефекте трансакције из угла трансферних цена.

С обзиром на то да предмет уноса у капитал привредног друштва могу да буду и права интелектуалне својине, у поглављу 2 овог чланка указујемо и на могућност примене изузимања од опорезивања капиталног добитка оствареног по основу уноса појединих права интелектуалне својине, као неновчаног улога, у капитал правног лица.

Такође, када се на страни улагача налази нерезидентно правно лице, постоје додатне специфичности на које је указано у поглављу 3 овог чланка.

Иако је фокус приликом обраде наведене тематике на ситуацијама када се у улози улагача налази правно лице, у поглављу 4 овог чланка дате су и напомене у вези са утврђивањем капиталног добитка/губитка приликом уноса капиталне имовине, као неновчаног улога, у капитал привредног друштва када се на страни улагача налази физичко лице.

Последње поглавље овог чланка садржи појашњења у вези са уносом имовине, као неновчаног улога, у капитал повезаног правног лица из угла трансферних цена.

1 Продајна цена за сврхе утврђивања капиталног добитка/губитка приликом уношења имовине као улога у капитал привредног друштва

Одредбама члана 27. ЗПДПЛ прописано је да капитални добитак обвезник остварује продајом, односно **другим преносом уз накнаду** (даље: продаја):

1) непокретности које је користио, односно које користи као основно средство за обављање делатности, укључујући и непокретности у изградњи;

2) права интелектуалне својине;

3) удела у капиталу правних лица и акција и осталих хартија од вредности које, у складу са МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, представљају дугорочне финансијске пласмане, осим обвезница издатих у складу са прописима којима се уређује измирење обавеза Републике по основу зајма за привредни развој, девизне штедње грађана и дужничких хартија од вредности чији је издавалац, у складу са законом, Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије;

4) инвестиционе јединице инвестиционог фонда, у складу са прописима којима се уређују инвестициони фондови;

5) дигиталне имовине, осим уколико обвезник, у смислу закона којим се уређује дигитална имовина, има дозволу за пружање услуга повезаних са дигиталном имовином и који је дигиталну имовину набавио искључиво ради даље продаје у оквиру обављања услуга повезаних са дигиталном имовином, у складу са тим законом.

Капиталним добитком сматра се и приход који оствари нерезидентни обвезник од продаје имовине из става 1. т. 1), 3) и 4) члана 27, као и од продаје непокретности на територији Републике коју није користио за обављање делатности. Капитални до-

шну вредност возила у износу од 10.000.000 динара и утврдио порез на пренос апсолутних права по стопи од 2,5%.

С обзиром на то да је вредност трансакције већа од 8.000.000 динара, постоји обавеза састављања извештаја о трансферним ценама у пуном облику, у ком ће преносилац утврдити корекцију прихода и опорезиве добити за 1.000.000 динара. Наиме, претпоставка је да би у случају трансакције са неповезаним лицем возила била продата или унета у капитал друштва по вредности од 10.000.000 динара, па би добитак од продаје износио 1.500.000 динара (10.000.000 - 8.500.000 динара).

Опис	Трансферна цена	Тржишна цена	Разлика
Добитак од продаје аутомобила	500.000	1.500.000	1.000.000
Корекција опорезиве добити			1.000.000

Посматрано из угла зависног правног лица – стицаоца путничких аутомобила, оно такође има обавезу састављања извештаја о трансферним ценама. У њему исказује вредност трансакције од 9.000.000 динара, а пореску амортизацију обрачунава на књиговодствену вредност (9.000.000 динара).

ПС

Јелена Драгојловић, самостални саветник у Одсеку за порезе на имовину Министарства финансија

Порез на пренос апсолутних права у Републици Србији

Увод

Апсолутна права су она права која делују према свим трећим лицима (лат. *erga omnes*). Њихов пренос може да се изврши, примера ради, по основу уговора, правоснажне судске одлуке или другог појединачног акта државног, односно другог надлежног органа или лица са јавним овлашћењем. Порезом на пренос апсолутних права опорезује се пренос уз накнаду наведених права, која су манифестација економске снаге обвезника пореза по том основу. Опорезивање преноса апсолутних права у Републици Србији уређено је одредбама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС” бр. 26/01... и 138/22 – даље: **Закон**).

Овај текст подељен је у десет поглавља у којима се појашњава:

1. предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права,
2. обвезник пореза на пренос апсолутних права,
3. основица на коју се плаћа пореза на пренос апсолутних права,
4. настанак обавезе по основу пореза на пренос апсолутних права и стопа пореза,
5. изузимања од опорезивања порезом на пренос апсолутних права,
6. ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права,

7. пореске пријаве за утврђивање пореза на пренос апсолутних права, уз додатно појашњење приликом којих преноса апсолутних права не постоји обавеза подношења пореске пријаве за утврђивање пореза на пренос апсолутних права,

8. утврђивање пореза на пренос апсолутних права (самоопорезивањем или решењем пореског органа),

9. право на повраћај плаћеног пореза на пренос апсолутних права приликом поништаја односно раскида уговора о продаји непокретности и

10. преношење надлежности за утврђивање пореза на пренос апсолутних права.

1 Предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права

У складу са чланом 23. Закона порез на пренос апсолутних права плаћа се при преносу **уз накнаду**:

- права својине на непокретности;
- права интелектуалне својине;
- права својине на употребљаваном пловилу, односно права својине на употребљаваном ваздухоплову са сопственим погоном, осим државног;
- права својине на употребљаваном моторном возилу, осим на мопеду, мото-култиватору, трактору и радној машини;

**има пренос права својине на некокрејносћи на-
сћаје даном закључења тој сјоразума.**

Имајући у виду да је пореска обавеза за пренос уз накнаду права својине на предметним некокрејносћима настала даном закључења тој уговора, да је порез утврђен и плаћен, а пренос права својине на некокрејносћима извршен са продаваца на куца, па је и порез на имовину за те некокрејносћи утврђивао купац као имаца права својине, раскид тој уговора није основ да се изврши повраћај пореза на пренос апсолутних права плаћеној за извршени пренос.

По питању да ли се порез на пренос апсолутних права плаћа приликом раскида уговора о преносу права својине на идеалном делу 3/4 грађевинског земљишта са кућом изграђеном на њему, у случају кад је стипцалац права (инвеститор који је намеравао да гради стамбену зграду на том земљишту) право својине на поменутој непокретности уписао на своје име у катастру и продавцу исплатио уговорени део накнаде за тај пренос у новцу, при чему је преостали део накнаде требало да добије у уговореној стамбеној површини будуће зграде до чије изградње није дошло, МФ објавило је Мишљење бр. 011-00-693/2021-04 од 25. 6. 2021. године, у ком је констатовало следеће: *Кад су права и обавезе уговорних сјрана по основу уговора о купопродаји некокрејносћи у случају кад је преносилац права физичко лице које није обвезник пореза на додату вредност у претпеченом делу испуњене, раскид тој уговора са пореској сјановишћу претставља закључење новој правној послат којим се врши пренос права својине на некокрејносћи у коме су уговорне сјране протмениле своје улоге: продавац је постипао стипцалац, а купац – преносилац права својине, при чему је и тај пренос предмет ојорезивања порезом на пренос апсолутних права.*

У конкретном случају, кад је купац уписао право својине на купљеној некокрејносћи и исплатио продавацу - физичком лицу уговорени износ новчане накнаде за пренос (који како наводиш, јесте део уговорене накнаде за пренос, с обзиром на то да је преостали део накнаде купац претдао да добије у уговореној стамбеној површини будуће зграде – до чије изградње није дошло), са пореској правној сјановишћу

вишћу раскид тој уговора који је у претпеченом делу извршен сипа се „новим“ протпеченом предметне некокрејносћи на који се порез на пренос апсолутних права плаћа. Пореска обавеза по основу пореза на пренос апсолутних права по основу уговора којим се раскида раније закључени уговор који за предмет има пренос права својине на некокрејносћи на-сћаје даном закључења уговора о раскиду уговора.

Имајући у виду да је даном закључења уговора о преносу права својине на конкретной некокрејносћи настала пореска обавеза по основу пореза на пренос апсолутних права и да је, како наводиш, порез утврђен и плаћен, нема законској основа да се изврши повраћај плаћеној пореза, с обзиром на то да решење којим је порез утврђен није измењено, нишћу укинуто.

10 Преношење надлежности за утврђивање пореза на пренос апсолутних права

Одредбе Закона о порезима на имовину у делу којим је уређена надлежност Министарства финансија – Пореске управе за утврђивање пореза на пренос апсолутних права, односно у делу којим је уређена обавеза органа и лица из члана 42а тог закона да Пореској управи достављају прописане исправе, одлуке и акте, примењиваће се до 31. децембра 2023. године. Дакле, **јединице локалне самоуправе утврђиваће, наплаћивати и контролисати порез на наслеђе и поклон и порез на пренос апсолутних права до 1. јануара 2024. године, до када ће порезе по тим основима утврђивати, наплаћивати и контролисати Пореска управа.**

Од 1. новембра до 31. децембра 2023. године јединице локалне самоуправе преузеће од Пореске управе запослене који обављају послове утврђивања, наплате и контроле пореза на наслеђе и поклон и пореза на пренос апсолутних права, затим предмете, информациони систем и архиву, као и опрему и средства за вршење надлежности у тим областима, сразмерно броју преузетих запослених лица. Поступке које је Пореска управа започела, који не буду окончани до дана преузимања предмета, окончаће јединице локалне самоуправе.

ПС

WWW.PROPISI.NET

Порески прекршаји правних лица, предузетника и физичких лица у Закону о пореском поступку и пореској администрацији

Према одредбама Закона о прекршајима („Сл. гласник РС” бр. 65/2013, 13/2016, 98/2016 – Одлука УС РС, 91/2019 и 112/2022), **прекршај** је противправно дело које је законом или другим прописом надлежног органа одређено као прекршај и за које је прописана прекршајна санкција. Битна особина прекршаја је да није управљен против друштвених интереса већег значаја и углавном се појављује као деликт угрожавања у облику апстрактне опасности, па су санкције за њега блаже од оних које су предвиђене за кривична дела.

Према члану 3. наведеног закона нико не може да буде кажњен за прекршај нити на њега могу да се примене друге прекршајне санкције ако то дело, пре него што је било извршено, није било законом или на закону заснованом пропису предвиђено као прекршај и за које законом или другим на закону заснованом пропису није прописано којом врстом и висином санкције учинилац прекршаја може да буде кажњен. У том смислу разумемо и **регулативу пореских прекршаја** у Закону о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/2002... и 138/2022 – даље: **Закон**), којом су утврђене новчане казне за пореске прекршаје, а која ће бити представљена у наставку. Порески прекршаји регулисани су чл. 176б–182б Закона.

Увод: Врсте пореских прекршаја

Према одредбама члана 176б Закона **порески прекршаји** су:

- 1) прекршаји одредаба садржаних у пореским законима прописани Законом (даље: **општи порески прекршаји**) и
- 2) прекршаји прописани у пореским законима, као и прекршаји одредаба садржаних искључиво у Закону (даље: **посебни порески прекршаји**).

Као што се види, у Закону се разликују две врсте пореских прекршаја:

■ **општи порески прекршаји**, под којима се подразумевају прекршаји одредаба садржаних у материјалним пореским законима (на пример, пре-

кршаји одредаба закона којима се уређују порези на имовину, порез на добит правних лица, порез на додату вредност итд.);

■ **посебни порески прекршаји**, под којима се подразумевају прекршаји одредаба Закона које учине порески обвезници – правна лица, предузетници, физичка лица, као и прекршаји других лица којима су наметнуте одређене пореске дужности у Закону (на пример, прекршаји који учине банке, државни органи, адвокатске коморе, одговорна лица у правним лицима и сл.), затим прекршаји из области мењачких послова и области игара на срећу, али и прекршаји одговорних лица у Пореској управи.

Посебно напомињемо да, сагласно одредби члана 176б став 2. Закона, за утврђивање прекршајне одговорности у складу са Законом:

а) предузетником се сматра и физичко лице које је обвезник пореза на додату вредност, а

б) одговорним лицем у правном лицу сматра се и одговорно лице у државном органу и организацији, органу и организацији територијалне аутономије или локалне самоуправе, без својства правног лица (из члана 27. став 2. тачка 2) Закона).

1 Општи порески прекршаји правних лица и предузетника

Општи порески прекршаји уређени су одредбама чл. 177–178в Закона, а односе се на **правна лица и одговорна лица у правном лицу** која поступају противно одредбама пореских закона. Одредбама Закона утврђене су следеће **четири групе општих пореских прекршаја**:

■ **неподношење и неблаговремено подношење пореске пријаве, необрачунавање, неплаћање и неблаговремено плаћање пореза;**

■ **пријављивање мањих износа пореза и давање нетачних података у пореској пријави;**

■ **недоставање документације уз пореску пријаву, евиденционих пријава и захтева, обавештења, докумената и других података;**

Против лица које учини неку од претходно наведених радњи односно пропуст **у вези са порезом који се утврђује решењем** неће се подносити захтев за покретање прекршајног поступка ако то лице, пре предузимања било које радње пореског органа у вези са учињеном радњом или пропустом,

односно пре отпочињања пореске контроле или подношења захтева за покретање прекршајног поступка, самоиницијативно пријави учињену радњу односно пропуст, али и плати утврђени износ пореза у прописаном року.

Мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“

Накнада за заштиту и унапређивање животне средине – еко-такса

У Закону о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС” бр. 95/2018, 49/2019, 86/2019, 156/2020, 15/2021 и 15/2023 – даље: Закон) члановима 134–139. као једна од накнада за заштиту животне средине прописана је накнада за заштиту и унапређивање животне средине, за коју се усталио назив „еко-такса”. Најважнији подзаконски акт у том погледу је Уредба о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износи ма накнада („Сл. гласник РС” бр. 86/2019 и 89/2019 – даље: Уредба).

Приходи остварени од накнаде за заштиту и унапређивање животне средине (даље: накнада) припадају буџету јединице локалне самоуправе. Обвезник накнаде дужан је да поднесе **пријаву** са подацима од значаја за утврђивање накнаде органу јединице локалне самоуправе у чијој су надлежности утврђивање, контрола и наплата јавних прихода **до 31. јула сваке године за коју се утврђује накнада**. Наведена пријава подноси се и у **случају промене података који су од утицаја на утврђивање накнаде, у року од петнаест дана од дана настанка промене**. Обвезник је дужан да о измененим околностима обавести орган надлежан за утврђивање накнаде, и **то све јединице локалне самоуправе на чијим територијама обавља или је обављао активност**.

1 Обвезник накнаде

Сходно члану 134. став 1. Закона обвезник накнаде за заштиту и унапређивање животне средине је:

1) правно лице и предузетник (укључујући и предузетника паушалца) који обавља одређене активности које утичу на животну средину, односно физичко лице које утиче на животну средину (иако је прописано да је обвезник накнаде и физичко лице, како подзаконским актима нису уређени ближи критеријуми за утицај физичких лица на животну средину, накнада се њима не утврђује); **2) власник теретних возила, односно лица која обављају транспорт нафте и нафтних деривата, односно сировина, производа и полупроизвода хемијских и других опасних материја из индустрије или за индустрију на територији јединице локалне самоуправе са статусом угрожене животне средине на подручју од значаја за Републику Србију (за сада само територија Општине Панчево има статус угрожене животне средине).**

Обвезници накнаде су и:

- **привредна друштва у поступку стечаја или ликвидације**, с обзиром на то да и даље обављају активности;
- Правна лица и предузетници **основани у току године** (обвезници су, али практично немају обавезу плаћања накнаде јер нема елемената за њено утврђивање – величина у коју су разврстани и приход из претходне године).
- **Удружења и друге недобитне организације** (тзв. друга правна лица), при чему су обвезници и удружења која остварују приходе само на основу чланарина јер чланарине, према прописима из области рачуноводства, имају карактер пословног прихода.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-00531/2020-04 од 20. 1. 2023. године:

Указујемо на то да је надлежно министарство у мишљењу број 110-00-78/20-09 од 28. децембра 2020.

Према ставу 3. члана 73. ЗПППА о одлагању плаћања дугованог пореза по испуњењу услова из ЗПППА и Уредбе одлучује:

1) министар надлежан за послове финансија (даље: министар) **или лице које он овласти** – на основу писменог предлога руководиоца организационе јединице Пореске управе према главном месту пословања, односно месту пребивалишта пореског обвезника, осим за изворне јавне приходе јединица локалне самоуправе;

2) градоначелник, односно председник општине, односно лице које он овласти из јединице локалне самоуправе којој припадају изворни јавни приходи чија се наплата одлаже у складу са Законом.

Одлуком о одлагању плаћања дугованог пореза може да се одобри:

1) одлагање плаћања дугованог пореза на рате, али најдуже до шездесет месеци,

2) уз могућност коришћења одложеног плаћања до дванаест месеци.

Посебно указујемо на битну околност за пореске дужнике – да се њима омогућава да, уколико им плаћање пореске обавезе представља непримерено велико оптерећење, што цени порески орган у сваком конкретном случају, при одобравању права на одлагање плаћања обавезе могу да **остваре и право на тзв. грејс-период до дванаест месеци.**

ПС

Мр Жељко Албанезе

Обављање приправничког стажа и исплате по том основу

Законски прописи из области радних односа омогућавају послодавцима у приватном и јавном сектору да радно ангажују школоване младе људе и да им за одређени период времена омогуће да се привикавају и оспособљавају за своје будуће радне задатке и корпоративно понашање. Тај период радног ангажовања уобичајено се назива „приправнички стаж“, а лица која га обављају „приправници“. Начин на који може да се оствари приправнички стаж, његово трајање и висину зараде или друге накнаде која се за то време исплаћује представљени су у наставку чланка, уз напомену да је наведена материја регулисана нпр. Законом о раду, Законом о државним службеницима, Законом о запосленим у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, Законом о здравственој заштити, Законом о полицији, Законом о адвокатури и кроз више других законских прописа који ће бити поменути у наставку.

1 Обављање приправничког стажа у складу са одредбама Закона о раду

Сагласно Закону о раду („Сл. гласник РС“ бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 113/2017), приправнички стаж може да се обави:

1) заснивањем радног односа (члан 47) и

2) закључивањем уговора о стручном оспособљавању ради обављања приправничког стажа (члан 201).

1.1 Заснивање радног односа са лицем у својству приправника

Сагласно члану 47. став 1. Закона о раду **послодавац може да заснује радни однос са лицем које први пут заснива радни однос, у својству приправника, за занимање за које је то лице стекло одређену врсту и степен стручне спреме, ако је то као услов за рад на одређеним пословима утврђено законом или правилником.** Према датим одредбама:

- са приправником се заснива радни однос;
- приправник је лице које први пут заснива радни однос у врсти и степену стручне спреме;
- приправник поседује одређену врсту и степен стручне спреме која се тражи правилником о организацији и систематизацији радних места код послодавца (даље: Правилник) за радно место за које је закључио уговор о раду;
- заснивање радног односа, иако се то чини са лицем које први пут заснива радни однос, у својству приправника, није обавезно по Закону о раду, већ је то ствар послодавца – да ли да то уведе и за које радно место;

По другом моделу који је споменут, здравствена установа, односно приватна пракса са конкретним лицем може да закључи уговор о стручном оспособљавању и усавршавању без заснивања радног односа. По том уговору приправник у конкретној здравственој установи обавља приправнички стаж и припрема се за полагање стручног испита у складу са Правилником, након чега може да се запосли као здравствени радник. У вези са тим уговором више детаља наведено је у делу 1.2. овог чланка.

2.4 Приправнички стаж у установама образовања

Законом о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018 – др. закони, 10/2019, 6/2020, и 129/2021 – даље: Закон) утврђено је да послове наставника, васпитача и стручног сарадника могу да обављају и приправник и приправник стажиста. Према одредбама Закона:

- **приправник** је лице које први пут у својству наставника, васпитача, стручног сарадника, односно секретара заснива радни однос у установи, са пуним или непуним радним временом, и оспособљава се за самосталан рад савладавањем програма за увођење у посао и полагањем испита за лиценцу, односно стручног испита за секретара установе;
- **приправник – стажиста** је лице које у установи не заснива радни однос, већ се по уговору који закључује са школом уводи у посао са крајњим ци-

љем да се оспособи за самостално обављање послова у образовању, а пре свега ради полагања испита за лиценцу.

Према члану 145. Закона **приправника у образовним установама** карактеришу следеће одредбе:

- први пут у својству наставника, васпитача, стручног сарадника, односно секретара заснива радни однос у установи;
- радни однос заснива са пуним или непуним радним временом;
- оспособљава се за самосталан рад савладавањем програма за увођење у посао и полагањем испита за лиценцу, односно стручног испита за секретара установе;
- његов приправнички стаж траје најдуже две године.

За време трајања приправничког стажа, ради савладавања програма за увођење у посао наставника, васпитача и стручног сарадника, установа приправнику одређује ментора.

Приправник који савлада програм увођења у посао наставника, васпитача и стручног сарадника има право на полагање испита за лиценцу после навршених годину дана рада, а када положи испит за лиценцу – престаје му приправнички стаж.

Ни Законом ни ПКУ за школске установе није утврђена висина плате приправника, па просветне установе саме, уговором о раду са приправником, утврђују износ плате.

пс

Мр Жељко Албанезе

Услови за остваривање и коришћење права на породичну пензију

У наставку су ближе појашњени прописани услови за стицање и престанак права на породичну пензију, затим висина породичне пензије, као и круг лица која могу да остваре право на породичну пензију.

Увод

Сагласно члану 18. тачка 3) подтачка (1) Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС” бр. 34/2003, 64/2004 – УС, 84/2004 –

др. закон, 85/2005, 101/2005 – др. закон, 63/2006 – УС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018, 46/2019 – УС, 86/2019 и 62/2021 – даље: Закон), право на породичну пензију представља једно од права из пензијског и инвалидског осигурања. Подсећамо на то да наведено право може да се користи под условом да односно лице није у осигурању јер је то изведено право по основу умрлог корисника или осигураника, а сврха породичне пензије јесте обезбеђивање материјалне и социјалне сигурности

дина живота, односно без обзира на године живота ако нису на школовању (члан 11. тачка 10) Закона) и ■ послова по уговору о делу, ауторском уговору и другим уговорима по којима за извршен посао остварује накнаду (члан 12. став 1. тачка 3) Закона), **обуставља се исплата породичне пензије, након утврђивања стажа осигурања за период утврђеног стажа осигурања.**

2) Сагласно ставу 4. члана 117. Закона кориснику породичне пензије не обуставља се исплата породичне пензије у случају када је остварио уговорену накнаду на месечном нивоу у износу нижем од најниже основице за осигурање запослених, важеће у моменту уплате доприноса.

У првом наведеном случају породична пензија се исплаћује иако њен корисник обавља уговорне послове, па тек када их заврши и послодавац поднесе пријаву о окончању уговорног посла, Фонд ПИО утврђује, разменом података са Централним регистром, да ли је корисник породичне пензије стекао услове за остваривање стажа осигурања. Дакле, кориснику породичне пензије у наведеним случајевима право на породичну пензију не престаје, већ се обуставља исплата, и то након утврђивања стажа осигурања за период утврђеног стажа осигурања.

У другом случају, према ставу 4. члана 117. Закона, јасно је прописано да се породична пензија не обуставља ако је накнада за уговорне послове ван радног односа исплаћена у износу нижем од најниже основице за осигурање запослених, важеће у моменту уплате доприноса. Конкретно, у току календарске 2023. године у примени је најнижа месечна основица доприноса у бруто износу од 35.025,00 динара, што значи следеће:

1) Ако је са корисником породичне пензије уговорена и исплаћена месечна накнада за обављање послова по уговору о делу, на пример, у износу мањем од (бруто) 35.025,00 динара, неће му бити обустављена породична пензија, али му ни неће бити утврђен стаж осигурања за период обављања уговорних послова.

2) Ако је са корисником породичне пензије уговорена и исплаћена месечна накнада за обављање послова по уговору о делу, на пример, у износу већем од (бруто) 35.025,00 динара, биће му обустављена породична пензија док обавља уговорне послове, све док Фонд ПИО не добије податке од Централног регистра да је то лице одјављено са обављања

уговорних послова. Након завршетка поменутих уговорних послова њему ће бити утврђен стаж осигурања за период обављања уговорних послова, пошто му је допринос за ПИО на уговорену накнаду плаћен на основицу већу од најниже законске основице доприноса.

На пример, уколико корисник породичне пензије стекне својство осигураника по основу обављања сезонских послова и по том основу оствари уговорену накнаду, неће доћи до обуставе исплате породичне пензије уколико је уговорена накнада на месечном нивоу остварена у износу нижем од најниже основице за осигурање запослених, важеће у моменту уплате доприноса (тренутно 35.025 динара), али ће та исплата бити обустављена уколико износ уговорене накнаде пређе поменути износ најниже основице. Наиме, за тај период поменуто лице биће обустављена исплата породичне пензије јер оно не може истовремено да буде осигурано по два основа.

Наведено је да најнижа основица у 2023. години месечно износи 35.025,00 динара, што значи да се, у случају обављања уговорних послова за време краће од целог месеца, као упоредна величина примењује сразмерни износ месечне најниже основице, која је утврђена сразмерно броју дана у месецу када су обављани уговорни послови од стране корисника породичне пензије, у односу на пун месечни фонд дана.

У вези са обављањем послова по основу уговора о делу, односно по основу ауторског уговора, као и послова по основу других уговора по којима за извршен посао породични пензионери остварују накнаду (из члана 12. став 3) Закона), потребно је подсетити на то да се, сходно члану 50. Закона, у стаж осигурања рачуна време за које је лице – осигураник самосталних делатности док обавља поменуте послове – остварио уговорену накнаду за коју је плаћен допринос. Стаж осигурања сразмерно се утврђује тако што се износ уговорене накнаде, на коју се плаћа порез у складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана, дели са најнижом основицом за плаћање доприноса која важи у моменту уплате доприноса, у складу са законом (тренутно 35.025 динара). Тако утврђен стаж осигурања у једној календарској години може да износи највише дванаест месеци.

Календар пореских и других обавеза за јул и август 2023. године

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење шумског земљишта у нешумске намене	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Накнаду за коришћење шумског земљишта у нешумске намене плаћа лице којем је корисник шума и шумског земљишта шумско земљиште дао на коришћење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за коришћење дрвета	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Корисник, односно сопственик шума плаћа накнаду за коришћење дрвета. Основица за обрачун накнаде је вредност дрвних сортимената
Уплата накнаде за коришћење вода	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Обвезник накнада за коришћење вода је лице које воду захваћену из површинских и подземних вода користи за пиће, наводњавање, погонске, технолошке и друге намене, врши снабдевање водом за пиће системом јавног водовода, захвата воду ради флаширања, користи воду за производњу електричне енергије итд. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Накнада за извађени речни нанос	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Правно лице, односно предузетник који врши вађење речног наноса из лежишта на водном земљишту и на подручју угроженом ерозијом обвезник је накнаде за извађени речни нанос. Обвезник је дужан да доставља податке о локацији, врсти и количини извађеног речног наноса
Уплата накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Власник, односно корисник пољопривредног и шумског земљишта, индустријских и других објеката, који водне објекте и системе у јавној својини користи за наводњавање, снабдевање водом индустрије, рибњака и других корисника, као лице које водне објекте и системе користи за одвођење отпадних вода из индустријских и других објеката, као и за друге намене, обвезник је накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне паное, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби јесте правно или физичко лице које привремено користи делове земљишта железничког подручја, поред железничких пруга и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима
Уплата накнаде за коришћење јавне површине	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	15. 7. 2023. 15. 8. 2023.	Обвезник накнаде за коришћење јавне површине је корисник јавне површине (лице које врши заузеће јавне површине (пут, улица, трг, парк, сквер и сл.) објектом привременог коришћења: киоск, тезга, башта угоститељског објекта, апарат за сладолед, циркус, спортски терени, телефонска говорница и друго). Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног простора, изражена у метрима квадратним

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 6 – 30. 6. 2023. 1. 7 – 31. 7. 2023.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о рачуноводству			
Опис	Период	Рок	Основ
Достављање пратеће документације за консолидовани годишњи финансијски извештај АПР-у	2022.	31. 7. 2023.	Правна лица и предузетници дужни су да, уз консолидовани годишњи финансијски извештај доставе Агенцији документацију прописану чланом 45. став 1. Закона о рачуноводству.

Закон о порезима на имовину			
Опис	Период	Рок	Основ
Годишњи порез на имовину по решењу органа јединице локалне самоуправе	јул–септембар 2023. године	15. 8. 2023.	Право својине, односно право својине на земљишту површине преко 10 ари, право закупа, односно коришћења стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица, право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта, право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења у складу са законом којим се уређује јавна својина, коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности у складу са законом којим се уређује јавна својина, државину непокретности на којој имацац права својине није познат или није одређен, државину непокретности у јавној својини без правног основа, државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем управном поступку („Сл. гласник РС” бр. 18/2016; ауџенџично џумачење – 95/2018) љрописано је да, ако љоследњи дан рока љада на дан када орган не ради, рок истиче када љрошћекне љрви наредни радни дан.

ПС

Актуелни статистички подаци на дан 26. 6. 2023. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2023. године	24. 3. 2023.	114.228,00	82.769,00
Фебруар 2023. године	25. 4. 2023.	112.212,00	81.359,00
Март 2023. године	25. 5. 2023.	117.669,00	85.485,00
Април 2023. године	26. 6. 2023.	115.631,00	83.812,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2023. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **35.025 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2023. године, а важиће до 31. децембра 2023. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **500.360 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2023. године, а важиће до 31. децембра 2023. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2023. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	176	230	40.480,00	54.648,79
Фебруар	160	230	36.800,00	49.399,14
Март	184	230	42.320,00	57.273,61
Април	160	230	36.800,00	49.399,14
Мај	184	230	42.320,00	57.273,61
Јун	176	230	40.480,00	54.648,79
Јул	168	230	38.640,00	52.023,97
Август	184	230	42.320,00	57.273,61
Септембар	168	230	38.640,00	52.023,97
Октобар	176	230	40.480,00	54.648,79
Новембар	176	230	40.480,00	54.648,79
Децембар	168	230	38.640,00	52.023,97

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец у 2023. години	Износ учешћа
Јануар	54.000,50
Фебруар	57.657,50
Март	57.114,00
Април	56.106,00
Мај	58.834,50
Јун	57.815,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2023. године до 31. јануара 2024. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 12.544 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец април 2023. године објављена је 26. 6. 2023. и износи 115.631 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 12.544 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 128.198 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 7.529 динара нето. На износ до 7.529 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА